

Gods stem verstaan (1)

Eerste Advent: Zacharias

Lucas 1:1-25

In Advent 2014 oefenen we met twee belangrijke vragen die horen bij een leven als discipel van Jezus: 1. Wat zegt God tegen mij? 2. Wat ga ik daarmee doen? De Heer volgen in je dagelijks leven kan alleen als we steeds alert zijn op wat hij zegt en een verlangen hebben om daaraan daadwerkelijk gehoorzaam te zijn. We kunnen de twee vragen in alle mogelijke situaties stellen: tijdens belangrijke ontmoetingen, als we keuzes op ons werk moeten maken, als we stil staan bij onze plek in de kerk, als we nadenken over wat we echt belangrijk vinden in ons leven, als ons iets ergs overkomt. Gods stem verstaan: dat is waar leerlingen van Jezus naar verlangen. Gods stem klinkt volop in Lucas 1 (maak dit hoofdstuk tot je basisbijbellectuur in deze Adventsweken), in de oren van mensen die uniek zijn en toch ook heel herkenbaar.

God vergeet ons niet

Het verhaal wordt in Lucas 1 zo verteld dat je aanvoelt: de verhalen uit het Oude Testament worden voortgezet. We stappen niet alleen maar het privéleven van twee senioren binnen, maar ook de wereld van Gods verhaal met Israël. De naam Zacharias betekent: 'bij de Heer is gedachtenis'. God vergeet zijn volk niet! Als we het huis van Zacharias en Elisabet komen we in een leven vol stil verdriet. Er waren geen kinderen gekomen. Tegelijk ontmoeten we twee mensen die model staan voor de rest van Israël: mensen die tegen de verdrukking in op God bleven vertrouwen, eerlijk en integer, met dagelijks Psalm 119 op de lippen. En ook: waar nieuw leven volkomen onmogelijk lijkt (zoals eens bij Abraham en Sarai) gaat God tóch een nieuw begin maken.

De dag van je leven

Twee weken per jaar doet Zacharias dienst in de tempel. Slechts één keer in je leven mag je als priester in het heilige komen om het reukoffer te brengen. Dit is dus de gelukkigste dag uit zijn leven. En dan verschijnt er ook nog een engel! Zacharias staat hier overigens niet als privé-persoon: hij is priester in de tempel, buiten staat het volk te bidden, de engel verschijnt niet bij hem thuis, de te geven naam is geen familie-

naam. Tegelijk worden we wel deelgenoot gemaakt van Zacharias' emotionele reactie (schrik en angst), kondigt de engel blijdschap en vreugde aan (Johannes betekent: 'Genade van de Heer!', 'Vreugde van de Heer!') voor hem persoonlijk en horen we Zacharias' persoonlijke reactie: 'Dit kan toch niet waar zijn?' En we kunnen het nog wel begrijpen ook...

Wat zegt God tegen mij?

Hoe spreekt God in ons leven? Op veel manieren (Bijbel, gebed, geloofsgesprek, andere mensen, omstandigheden, intuïtie) en ook wel eens op bijzondere manieren. Zacharias ontmoet nota bene een engel rechtstreeks uit de hemel. 'Ik ben oud', zegt Zacharias. 'Ik ben de engel Gabriël', zegt de engel, 'Ik ben altijd dichtbij God'. Een boodschap rechtstreeks uit de hemel (hoe duidelijker wil je de stem van God hebben?) leidt toch tot een reactie van ongelof, heel anders dan straks bij Maria (Luc. 1:38). Ook voor integere, rechtvaardige, oudere mensen is geloven en God vertrouwen op zijn Woord dus niet vanzelfsprekend. Maar Zacharias was zich er misschien ook onvoldoende van bewust dat de gebedsverhoring niet allereerst ging over hun kinderwens maar over verlossing voor heel het volk Israël. Dit is geen privé-geschiedenis maar heilsgeschiedenis: het grote verhaal van God waarin we onze plaats mogen leren innemen.

De kunst van het zwijgen

Het antwoord op de vraag 'Wat ga ik daarmee doen?' kwam voor Zacharias hierop uit: een niet zelf gekozen zwijgen. Als hij uit de tempel komt, kan hij niet meer spreken. Thuis verdiept zich zijn stom zijn tot zwijgen (wat niet hetzelfde is). 'Het juiste woord komt voort uit het zwijgen en het juiste zwijgen uit het woord' (Bonhoeffer). Zwijgen is: in de stilte van het alleen-zijn Gods stem leren verstaan. Zacharias komt er totaal veranderd uit tevoorschijn (Luc 1:67: vol van de Geest). Advent vieren is misschien wel allereerst: stil worden, en zwijgen en de tijd nemen om onder de indruk te raken van Gods verhaal van verlossing en bevrijding. Vandaag ergens in dat verhaal je plaats innemen, is dat niet waar discipelschap om gaat?

Om te lezen

Lucas 1:1-80

Psalm 119

Voor een geloofsgesprek

1. Wat betekent Advent voor jou? Hoe ga je aandacht besteden aan deze periode?
2. Als je kijkt naar Zacharias, wie hij is en wat hij zegt, vind je dan veel herkenning? Wat herken je (niet)?
3. 'Gods genade houdt geen rekening met onze leeftijd.' Ben je het daarmee eens?
4. Wat is jouw plaats in het grote verhaal van Gods verlossing en bevrijding?
5. 'Het Woord komt niet tot de luidruchtigen, maar tot de zwijgenden.' Wat vind je van deze uitspraak van Bonhoeffer?
6. Wanneer beoefen jij de kunst van het zwijgen?
7. Op welke manieren, langs welke wegen spreekt God tegen jou?
8. Hoe ga jij aan de slag met de twee vragen 'Wat zegt God tegen mij? Wat ga ik daarmee doen?'

Websites

www.josdouma.nl

www.mijnpreekplek.wordpress.com

www.plantagekerk.nl

